

BIULETYN

EUROPEJSKIEGO ROKU UMIEJĘTNOŚCI

Europejski Rok Umiejętności



Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

TEMAT NUMERU

Dlaczego warto się kształcić?

Każdy z nas w pewnym momencie swojego życia staje przed wyborem edukacyjnym – czy to na etapie wyboru szkoły średniej, studiów lub innej szkoły policealnej, czy też dodatkowych kursów i szkoleń. Do niedawna takie decyzje dotyczyły przede wszystkim ludzi bardzo młodych, ale w ostatnich latach – w szybko zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej coraz częściej stają się udziałem wszystkich dorosłych.

Szybki postęp cyfrowy, technologiczny, przechodzenie na nowe modele gospodarki – coraz bardziej zielonej i zrównoważonej, będą skutkować zanikaniem niektórych zawodów lub miejsc pracy (co już jest widoczne w takich branżach, jak sprzedaż, finanse, usługi), zmianą charakteru innych zawodów oraz powstawaniem zawodów dotychczas nieznanymi. W konsekwencji można spodziewać się, że znaczna część pracowników w trakcie swojej kariery zawodowej nie tylko kilkakrotnie będzie zmieniać miejsce pracy, ale także i zawód.

Dlatego bez względu na to, czy dopiero wchodzimy w życie zawodowe, czy już jesteśmy w jego trakcie, musimy mieć świadomość tego, że zdobyte umiejętności i kwalifikacje będzie trzeba podnosić, dostosowywać do postępu technologicznego i rozwoju wiedzy, a nierzadko uczyć się rzeczy zupełnie nowych.

W najbliższych latach na pewno będzie wzrastać zapotrzebowanie na specjalności związane z zarządzaniem systemami zautomatyzowanymi i opartymi na zastosowaniu sztucznej inteligencji. Dzięki wszechobecnej cyfryzacji rozwijają się także nowe formy pracy – takie jak praca zdalna i praca platformowa (której przykładem są firmy świadczące usługi przewozów pasażerskich, dostaw, ale także realizujące inne zlecenia, np. w zakresie tłumaczeń).

Jednak nie tylko zawody utożsamiane z zastosowaniem zaawansowanych technologii stają się deficytowe. Jest cała grupa zawodów niezbędnych w gospodarce, które mają dość tradycyjny charakter, aczkolwiek w ostatnich latach także wymagają umiejętności poruszania się w nowych technologiach i cyfrowym świecie. Są to np. takie zawody jak kierowcy samochodów ciężarowych, operatorzy maszyn, spawacze.

CZY WIESZ, ŻE ...

2/3 Polaków, w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, miało doświadczenie intencjonalnego uczenia się, obejmującego uczestnictwo w co najmniej jednej aktywności w ramach: edukacji formalnej, pozaformalnej, uczenia się nieformalnego lub uczenia się w miejscu pracy (z wyłączeniem szkoleń obowiązkowych typu BHP).

Im niższy jest poziom formalizacji zajęć, tym bardziej powszechny jest udział.

W edukacji formalnej brało udział 2,5% badanych, w pozaformalnej około 1/4, a w nieformalnej połowa Polaków w wieku 25–65 lat.

Szczególnie pozytywny stosunek do uczenia się w dorosłości mają kobiety, osoby w młodszych kategoriach wiekowych (25–34 i 35–44 lata), cechujące się wyższym poziomem wykształcenia oraz pracujący.

Zatrudnienie w dużych organizacjach (z co najmniej 250 pracownikami), działających w sektorze publicznym, szczególnie sprzyja uczeniu się – zwłaszcza kształceniu pozaformalnemu.

Źródło: Petelewicz, M., Pieńkosz, J., Piotrowska, K., Sobestjański, K., Stankowska, J. (2023). *Uwarunkowania uczenia się w dorosłości. Raport z badania „Uczenie się dorosłych Polaków”*. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych

Istnieje także grupa ważnych społecznie zawodów, których prestiż będzie wzrastał i których nie da się w prosty sposób zautomatyzować – w sektorze usług zdrowotnych, opiekuńczych i ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego.

Gdzie poszukiwać informacji o tym, jakie umiejętności są obecnie szczególnie przydatne na rynku pracy i jakie będą przydatne w perspektywie kolejnych lat?

Oczywiście nie jest możliwe przewidzenie tych trendów ze stuprocentową trafnością, gdyż świat wokół nas zmienia się bardzo szybko, ale analiza dostępnych informacji może w znacznym stopniu ułatwić nam dokonywanie wyborów edukacyjnych oraz zwiększyć ich trafność.

Jednym z narzędzi monitorowania zapotrzebowania na zawody, w perspektywie jednorocznej, jest prowadzone przez publiczne służby zatrudnienia badanie Barometr Zawodów ([Barometr Zawodów](#)). Z prognozy na 2023 r. wynika, że deficyty kadrowe wystąpią w 27 zawodach, w takich branżach jak budowlana, medyczno-opiekuńcza, produkcyjna, TSL (transport, spedycja, logistyka), edukacyjna, finansowa (braki kadrowe w zawodach: samodzielni księgowi oraz pracownicy ds. rachunkowości i księgowości), gastronomiczna (braki kadrowe w zawodzie kucharza).

Innym przydatnym źródłem informacji jest Bilans Kapitału Ludzkiego (BKL) – cykliczny monitoring zapotrzebowania na kompetencje na rynku pracy, realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości od 2009 r. wraz z Uniwersytetem Jagiellońskim (projekt jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Społecznego). BKL obejmuje badania dostarczające ogólnych informacji o sytuacji na rynku pracy oraz badania branżowe w wielu sektorach, w tym: finansowym, IT, turystycznym, motoryzacyjnym ([Bilans Kapitału Ludzkiego](#)).

Informacje wykraczające poza kontekst krajowy dostępne są w opracowaniach międzynarodowych i europejskich. W 2023 r. ukazał się m. in. raport sieci Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES) o zawodach nadwyżkowych i deficytowych w Europie.

NADCHODZĄCE WYDARZENIA

5 – 9 września 2023

VIII Konkurs EuroSkills w Gdańsku
[EuroSkills2023](#)

5 września 2023

Rola umiejętności w kształceniu całościowym.
Spotkanie w PUP w Kutnie

16 – 17 września 2023

Europejskie Targi Pracy Work Expo w Rzeszowie
[Targi Rzeszowskie](#)

29 września 2023

Spotkanie krajowych koordynatorów Europejskiego Roku Umiejętności

16 października 2023

Rozpocznie się warmińsko-mazurski tydzień kariery
[Warmińsko-Mazurski Tydzień Kariery](#)

CO ZA NAMI

31 maja 2023

Międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz Uniwersytet Warszawski pt. *Jakich umiejętności będziemy potrzebować w zmieniającym się świecie.*
[Międzynarodowa konferencja](#)

29 czerwca 2023

Posiedzenie Grupy roboczej do spraw rozwoju umiejętności na rzecz rynku pracy
[Spotkanie Grupy roboczej](#)

Niedobory pracowników w Europie wg zawodów:

- ✓ Murarze i zawody pokrewne
- ✓ Cieśle i stolarze budowlani
- ✓ Kierowcy samochodów ciężarowych
- ✓ Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali
- ✓ Pielęgniarki z tytułem specjalisty
- ✓ Hydraulicy i monterzy rurociągów
- ✓ Elektrycy budowlani i pokrewni
- ✓ Spawacze i pokrewni
- ✓ Betoniarze, betoniarze zbrojarze i zawody pokrewne
- ✓ Blacharze

Nadwyżki pracowników w Europie wg zawodów:

- ✓ Projektanci grafiki i multimediiów
- ✓ Pracownicy administracyjni
- ✓ Pracownicy obsługi biurowej
- ✓ Sprzedawcy sklepowi
- ✓ Sekretarki
- ✓ Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni
- ✓ Dziennikarze
- ✓ Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani
- ✓ Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych
- ✓ Fotografowie